

פרוטוקול מס' 126

מישיבת ועדת שירותים ציבוריים
יום א', י"ט באב תשל"ה, 27 ביולי 1975, שעה 11.00

נ כ ח ו:

חברי הוועדה:

ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
ל. דיציאן
פ. שינמן
א. ורדיגר
ה. זינדל
מ. גז
ח. שמעוני
מ. ידיד

מוזמנים:

ע. ארנן - משרד הבריאות
ח. שמעוני - משרד המסחר והתעשייה
מר בר-שי - " " "

מזכירת הוועדה: ש. כרם

ר ש מ ה: מזל כהן

- סדר היום: 1. מסקנות הוועדה בנושא: "מצב הסעד בעיריית תל-אביב"
2. מסקנות הוועדה בנושא: "המצב החברואי בייצור ובשיווק מזון".

אני פותחת את הישיבה.
הנושא הראשון שלנו היום הוא:

היו"ר ח. גרוסמן:

מסקנות הוועדה בענין: "מצב הסעד
בעירית תל-אביב"

(קוראת את המסקנות).

היו"ר ח. גרוסמן:

מ. ידיד:
כאשר הייתה הישיבה בהשתתפות הגורמים שמופיעים פה, הובעה הדעה שיהיה דיון בנושא הזה. אנחנו לא התייחסנו לכל הנושא וכבר מגיעים למסקנות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אחרי ששמענו את הענין, ומאחר שבינתים הייתה ריאורגניזציה אמרנו: נחכה שלושה חדשים, ניתן למנהל החדש של האגף להכנס לעבודה ורק אח"כ נזמין אותו לדיון. אבל, זה לא שייך למצב שהיה. אנחנו לא מתייחסים למצב שיהיה בעוד שלושה חודשים. בהחלט, אפשר בעוד שלושה חדשים לבקש את המנהל החדש של האגף לבוא לכאן. זה מה שהציעו לנו.

ה. זיידל:

פניה לראש העיר לגבי התקציבים וכו' - דומני שחסרה כאן חוליה. אנחנו לא שמענו את נציג אגף התקציבים של העיריה ולא את ראש העיר. שמענו רק את ח"כ אברמוביץ. היו לנו ספיקות לגבי הצהרותיו על המצב הסוציאלי בח"א. כאשר דנים על תקציב, מן הדין לשמוע גם את האיש הממונה על בעיות התקציב. ח"כ אברמוביץ הופיע כאן כאיש העיריה וכאינטרסנט.

אני מציע שאנחנו נכתוב בסוף: שהוועדה תחזור לדון בנושא לאחר שלושה חודשים. אולי זה פתרון לענין הזה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אפשר לכתוב שאלה הן מסקנות ביניים.

ש. כרם:

הזמנו את ראש העיר והוא סירב לבוא ומסר שנציגו בוועדה יהיה

סגן ראש העיר.

י. בארי:

ראשית לכול, בהמשך להערותיו של ח"כ זיידל - גם לי נראה

שאם ראש העיר לא מופיע, אנחנו צריכים לשמוע את ראש אגף התקציבים.

דבר שני - כאשר אנחנו אומרים: "הנהלת העיר לא גלתה שימת לב" - איני יודע אם זה כך. לדעתי כל מה ששמענו פה, בין אם מידת הדיוק היא 100% או 70%, זאת הוכחה נוספת שתחום הסעד, לפחות עניינים הנוגעים לתשלומים צריך להוציא לגמרי מן הרשויות המקומיות ובדעתי להגיש המלצה כזאת.

דרך אגב, העובדים אמרו לנו שיש להם עוד מה לומר. איני יודע אם היום הם יאמרו מה שהם סרבו לומר אז. אבל, מן הדין לשמוע לפחות את מי שמטפל בענין התקציב.

מ. ידיד:

אנחנו לא קיימנו דיון ולא שאלנו שאלות. פה הביאו את הדברים

בצורה לא אובייקטיבית ואני מכיר את העניינים מקרוב. אני יודע שהרבה דברים עירית ח"א עושה ומשרד הסעד לא מכיר בהוצאות הללו. בדברים האלה חלה האטה וצריך לבדוק את כל הדברים האלה.

היו"ר ח. גרוסמן:

בכל הרשויות המקומיות זה כך.

מ. ידיד:

נאמר פה כי השירותים הסוציאליים
בת"א היו על סף התפוררות. פה
אין מצב של "סף התפוררות". אם נביא לדיון מצב לשכות הסעד בכל הארץ,
יכול להיות שהמצב דומה. לכן, לא צריך להוציא מסקנות לאחר ישיבה אחת.
נזמין לכאן את הגורמים הנוגעים בדבר, נקיים דיון ונברר כל נושא ונושא
ורק אח"כ נוכל להגיע למסקנות צודקות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אתה נגד מסקנות ביניים?

מ. ידיד:

כן. ענין הסעד אין לו כל קשר
עם קואליציה ואופוזיציה. הרב
אברמוביץ לא דיבר בצורה חופשית על כל הדברים.

ל. דיציאן:

איתי אח הפרוטוקול עכשו ואני מצטער
מאד שאני לא מצאתי את הדברים שישנם
בהקדמה. להיפך, נאמר ע"י נציג משרד הסעד וגם ע"י חה"כ אברמוביץ,
שהתפקוד פעל כפי שפעל והמשבר היה משבר מינהלי גרידא, אבל הנזק קיבל
את שירותיו.

היו"ר ח. גרוסמן:

את זה אמר חה"כ אברמוביץ. את זה
לא אמרה הגב' בירנבאום.

ל. דיציאן:

היא גם אמרה את זה. היא הוסיפה
ודברה על נושא הפיתוח שזה נפגע.
מזה עד לעובדה כפי שכאן נקבעה, המרחק רב מאד.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני רוצה להסב את השומת-לבך לדבריו
של שר הסעד המנוח במליאת הכנסת, ואם
אתה רוצה להתעלם מזה, בבקשה. אנחנו לא הסתמכנו רק על דברים שהשמעתי
בכנסת, אלא גם לדבריו של שר הסעד המנוח. העובדה שגם חה"כ אברמוביץ
לא הכחיש אותה היא, שבמשך שנה וחצי המנוח לא דיבר עם הסגן והסגן לא
דיבר עם ראש האגף ואי-אפשר לבוא ולומר, שהנזק לא סבל מזה.

ל. דיציאן:

זה שהמשרד סובל, לא אומר עדיין
שהמשרד על סף התפוררות.

היו"ר ח. גרוסמן:

אם אתה רוצה מלה פחות חריפה,
אני מוכנה להחליף את המלה הזאת.
אבל, אי-אפשר לומר שהאגף תפקד כמו שצריך.

יש לפנינו שתי אפשרויות:

אפשרות אחת, שהציע חה"כ ידיד, לדחות את הוצאת המסקנות. אפשרות שניה,
לומר שאלה הן מסקנות ביניים. נתקן אותם בהתאם ונוסיף את מה שהציע
חה"כ זיידל, שבגלל ריאורגניזציה שישנה באגף, אין המסקנות האלה סופיות,
והוועדה תחזור וחדון בנושא בתום תקופה של שלושה או ארבעה חודשים, ולאוחה
ישיבה נזמין את כל אלה שרוצים לשמוע.

חה"כ אברמוביץ הופיע פה ודיבר.

זה לא אומר שכל מה שהוא אמר ומעריך, זהו בדיוק המצב. אני מסכימה
שנהיה מאוזנים. אני חושבת שאפשר להכניס את כל התיקונים האלה בתוספת
ההסתייגות של חה"כ זיידל ולכתוב שאלה מסקנות ביניים. בסוף נסביר
מדוע אלה מסקנות ביניים.

מ. ידיד:

וצריך לציין שחלק מהתקציב הוא לא
של משרד הסעד.

היו"ר ח. גרוסמן:

זה כך בכל הרשויות המקומיות.
זה לא רק בעיריית ת"א. אני

מסכימה לכתוב, שחלק מהשירותים שנתן השירות הסוציאלי של עיריית ת"א
בעבר לא הוכר ע"י משרד הסעד והשירות הזה נפגע בעיקרו.

נחזור עתה להצעה של חה"כ בארי.

אני יודעת שזה רעיון שלא נותן מנוח לחה"כ בארי. יכול להיות שזה לא רק לו.
אני לא מציעה שנכניס את זה בהזדמנות זאת, אם כי זה השירות הגדול ביותר
שישנו. אני מבינה שרשות מקומית כמו ת"א זה אינדיקטור לכל השירות בארץ.
לכן, זה מה שמדריך את חה"כ בארי להכניס את זה פה. בכל זאת, אני הייתי
נמצעת מכך.

מ. ידיד:

חלק מההערות התייחסו לכך,
שהשירות הסוציאלי צריך להיות

חלק מהשירות הממלכתי, ואז כל התקנים יקבלו צורה אחרת.

על זה לא היה דיון.

היו"ר ח. גרוסמן:

זה מה שאני טוען.

מ. ידיד:

זה שייך לכל השירות. אם תסכים
בהזדמנות זאת להוסיף, שבמהלך

היו"ר ח. גרוסמן:

הדיון הועלו הצעות מסוג זה וזה...

מ. ידיד:

כדאי לכתוב, שהוועדה חושבת
שיש מקום לחשוב בכיוון זה

שהעובדים הסוציאליים יהיו מטעם השירות הממלכתי.

היו"ר ח. גרוסמן:

מה שמציע חבר ועדה אחר, אני
לא יכולה לומר שהוועדה כולה

חושבת כך. אני יכולה לומר, שהועלה רעיון כזה במהלך הדיון.

ל. דיציאן:

אני מציע לא להוציא מסקנות
ביניים.

זה מקובל מאד.

היו"ר ח. גרוסמן:

אפשר להוציא מסקנות ביניים,
אבל לאחר תיקון של המסקנות

א. ורדיגר:

האלה.

היו"ר ח. גרוסמן:

זה מה שהצעת. אני אעמיד
להצבעה אם לדחות בכלל או

מסקנות ביניים מתוקנות. אני מציעה שיהיו מסקנות ביניים עם תוספת
שנחזור לדון בנושא אחרי תקופת הדציה של 3-4 חודשים של המנהל החדש באגף
ואח"כ נתקן את הנוסח.

פ. שינמן:

מדוע לדון עכשו אם המסקנות
הללו הן מסקנות ביניים או

סופיות?! קודם כל נעבור על התיקון.

בסדר.

היו"ר ח. גרוסמן:

אני רוצה לחזור ולהודיע משהו.
אם רצוננו להתייחס לנושא

י. בארי:

התקציב ולמגוון הבעיות והסמכויות, מן הדין שנשמע את מי שעוסק בנושא
הזה ואותו לא שמענו. אני מוכן לדון לכף חובה את המחלקה, אבל אותם לא
שמענו.

היו"ר ח. גרוסמן:
אני רואה שמשני הצדדים לא רוצים לסכם עכשיו. יש כאלה שחושבים: לא בדקנו מספיק את ענין החקציב של עיריית ת"א לכף חובה. יש כאלה שאומרים: לא בדקנו די לכף זכות.

אני מוכרחה להעמיד להצבעה

אם רוצים מסקנות ביניים או לא.

אני אולי נוטה למסקנות ביניים. אבל, בבקשה, נשמע את איש אגף

י. בארי:

החקציבים.

אי-אפשר לשמוע אותו עכשיו. הכנסת יוצאת לפגרה.

היו"ר ח. גרוסמן:

דומני שאנחנו יכולים להגיע למסקנות ביניים בניסוח כזה

ה. זיידל:

שלא יפגע באגף החקציבים.

אני מוכן לפגוע באגף החקציבים. אבל, נשמע אותם קודם.

י. בארי:

יש לי הצעה - לא נקבל כל מסקנות.

פ. שינמן:

את זה כבר הציעו. נאמר כך, שאחרי הפגרה הנושא יהיה מונח על שולחננו, נזמין לכאן את המנהל החדש, שהוא יהיה כבר בתפקידו יותר משלושה חדשים.

היו"ר ח. גרוסמן:

כל מה שאתה אומר תה"כ שינמן, יכול להיות נכון, בתנאי אחד, שאנחנו לא שוכחים שההצעה לסדר היום התייחסה למצב מסויים שהיה בעיריית ת"א, ואינני מוכנה לקבל החלטות כעבור חצי שנה. שנה וחצי היה שם משבר.

השר אומר שנים רבות.

ל. דיציאן:

ההקדמה אומרת, כי בחקופת תה"כ אברמוביץ המצב היה שפוי.

א. ורדיגר:

בא ראש העיר החדש והכל התהפך.

אתה לא צודק. תה"כ אברמוביץ אמר ואמרו זאת גם אנשים

היו"ר ח. גרוסמן:

מהאגף וגם הגב' בירנבאום, שהמשבר החמור התחיל עם מנויה של בתיה מנטל ממפלגת העבודה. חסמוך על אנשים שמכירים את הנושא הזה יותר ממך, ואני לא רציתי להתייחס לדברים פרהסטוריים, כי אנחנו לא רוצים לפגוע באופן אישי במישהו. המשבר הפרסונלי החמור התחיל מאז שהלך בר-סבר.

אני חושב שאת הפיסקה האחרונה אפשר להשמיט. צריך להאמין

א. ורדיגר:

שאינן שיקולים קואליציוניים במינויים.

האמת ניתנת להאמה שבמבנה של ממשלת ישראל ובעיריות זה

ה. זיידל:

קיים.

האיש שהחמנה עכשו, לפי דעתי הוא התמנה לא על בסיס קואליציוני.

היו"ר ח. גרוסמן:

אבל, בעבר זה היה כך.

גם הוא חבר מפלגת העבודה.

מ. ידיד:

אם הוא חבר מפלגת העבודה, הוא
עדין לא פסול. השאלה אם הוא

היו"ר ח. גרוסמן:

איש מתאים.

אם יש התנגדות לקבל מסקנות

ביניים, לי לא כל כך בוער.

בדיון שהתקיים ב-1 ליולי אמר
חה"כ אברמוביץ: "הייתי מבין לו

ל. דיציאן:

הוועדה הייתה מזמינה מישהו ומבקשת שירצה על האגף לעבודה סוציאלית -
על האור הגדול וגם על הפגמים. אבל זאת לא עשו. דיברו רק על הפגמים
ולא על האור הגדול. רצוי שיחנו למנהל החדש להכנס לתפקידו, לפחות במשך
חודש ימים - אם כי גם אני מוכן לעשות זאת - ישמעו אותו ואז אפשר יהיה
להתווכח. אבל כאשר עדין לא שמעו על האגף, אין מקום להתווכח. אם
הוועדה באמת מעוניינת לבדוק את מה שנעשה בחל-אביב, עליה לקבל קודם
מושג, אם בעל-פה או אם בכתב, על מה שעושים באותם 107 מליון לירות."

אני לא חושב שלפני שומעים את

האנשים המתאימים יכולים להסיק מסקנות.

אני מאד לא מרוצה מצורת הדיון

היו"ר ח. גרוסמן:

הזה. אני חושבת שזה לא אובייקטיבי

מה שאחם אומרים. הזמנתי את אנשי האגף. הם יכלו לבוא מצויידיים עם כל
האור הגדול ולהביא חומר בכתב ובעל-פה. אני צריכה להביא את האור הגדול
שישנו באגף הסוציאלי?! מי צריך להביא את זה? ואחרי עוד מצטט את זה.
מישהו הגביל אותם ברשות הדיבור, מישהו הגביל את אנשי האגף להביא
חומר ודו"ח?! שמעתי את האנשים שעובדים באגף, ומשום כך נזעקתי לכל
הנושא הזה. אני חושבת ששר הסעד ז"ל ידע בדיוק את המצב כאשר הוא
דיבר במליאה ואני אבקש לפרסם ולהפיץ את דבריו.

אם מבקשים לדחות את המסקנות,

בבקשה. אבל, אני אתנגד כי זאת הצעה שלי לסדר היום וכאשר הגשתי את
ההצעה היה מצב מסויים. אני אתנגד שהמסקנות תתייחסנה רק למה שנעשה
בינתיים ולכל מה שיהיה בעתיד. המסקנות צריכות להתייחס לחקופה שבה
הוגשה ההצעה לסדר-היום.

אין מניעה.

מ. ידיד:

בלי קשר מי ראש העיר, המצב בתחום
הסוציאלי בח"א היה מדאיג וממשיך

ה. זיידל:

להיות מדאיג. יחד עם זאת, יצאנו ממנו הנחת שיש איזה חלל ריק שלא שמענו
היום, את אגף התקציבים. אנחנו נזמין לכאן את נציגי אגף התקציבים ונוכל
אז לסכם. לכן, אפשר לסכם את זה כמסקנות ביניים, נשמע את מנהל האגף
החדש ואז נוכל להגיע למסקנות סופיות. בכל אופן, גם אני לא ראיתי את
המצב הזה כמצב טוב.

חה"כ זיידל היה מאד מאופק. אני
התרשמתי מאד לרעה מצורת התגובה

י. בארי:

של ראש האגף הסוציאלי בעיריית ח"א ומצורת התייחסותו לגוף הדיון ואילו
הייתי צריך להסיק מסקנות או להמליץ המלצות על יסוד דברים שהושמעו כאן,
אז הן היו, ללא כל התחשבות בשיקולים קואליציוניים, קטלניות מאד.
אני גם הערתי, אם נוגעים בשאלת תקציב, אנחנו צריכים לשמוע גם את
אנשי אגף התקציבים. איני יכול לסמוך על כל מה שנאמר, ומה עצד,
שהתרשמנו שעובדי המחלקה עצמה לא ספרו את כל מה שהם רוצים לומר.
לכן, אני חוזר ומציע בכל זאת לשמוע את ראש אגף התקציבים מעבר
לשאלה הפריציפיונית שמדאיגה אותי.

פ. שינמן: אני רוצה להתייחס למסקנות האלה באופן כללי. אנחנו צריכים להיות

מאד זהירים גם במסקנות, אפילו אם הדברים היו נכונים ב-100% ואנחנו צריכים להוציא מסקנות קטלניות. הענין של נזקקים סוציאליים הוא כה רציני, ואם יודע להם מה היה באגף, אנחנו נמריד את כל הנזקקים הסוציאליים והם יחשבו מי יודע מה עשו עם כל הכספים, לאור מצב ההתפוררות שהיה. לכן אני אומר, אנחנו חייבים להיות זהירים בהוצאת המסקנות.

אני מציע, שאנחנו עדין נחכה עם המסקנות ואולי נשמע עוד צדדים ורק אז לאחר תקופה מסויימת נגיש מסקנות.

היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו נקיים דיון אחרי הפגרה ונזמין לאותו דיון את ראש העיר מר להט, את ראש אגף החקציבים בעיריית ח"א ואת המנהל החדש של האגף הסוציאלי. אבל, צריך לומר להם מראש, שהמסקנות שאנחנו רוצים להגיש, זה גם ביחס למה שקרה ואיך מתקנים את המצב. אני לא יכולה לקבל מסקנות על נושא אחר ממה שהוגש במליאה. כמובן, אין הפנים רק אחורה, אלא גם קדימה.

פ. שינמן: המנהל החדש שהחמנה עכשו, הוא היה מנהל במוסד גבעת השלושה. כולם מודים שמוסד גבעת השלושה הוא למופת. אסור לנו לקבל כל מה שאומרים לנו. צריך לנתח את הענין.

י. בארי: שמענו גם את ח"כ אברמוביץ.

היו"ר ח. גרוסמן: שמעתי את השר המנוח, שמעתי את האנשים שעובדים בשטח, את ראשי האגף ואת אלה שפחדו לדבר פה.

אנו עוברים לסעיף השני.

מסקנות הוועדה בנושא: "המצב התכרואי ביצור ובשיווק מזון"

היו"ר ח. גרוסמן: (קוראת את המסקנות).

י. בארי: אעיר מספר הערות שלא תהיינה ממצות, אבל רק מתוך התרשמות ראשונה. ראשית, אני רוצה להביע את הערכתי להכנת החומר הזה. לא רק שהנושא הוא רציני, אלא גם ההתייחסות וההתבטאות כאן רציניים וצריך לציין את זה.

בעמוד 2 פסקה 2 - זה יפה לנו לתחום תחומים בין רשויות מקומיות לבין הרשויות הכלליות. אין זה מספיק לומר, שהרשויות המקומיות יבצעו ויפעילו כללים אלה, משום שאחת הבעיות החמורות היא, שבידי הרשויות המקומיות אין כלים כדי לאכוף, ואנחנו ראינו כאן, בניגוד לתופעה האופיינית של המימשל, שכל משרד או רשות מנסה ליחס ולקחת לעצמה סמכויות. במקרה זה הם היו נדיבים. כל אחד אומר שזאת סמכותו. זה נכון, אבל לא לאלה ולא לאלה כח האדם הדרוש והתקציבים הדרושים.

לדעתי, צריך להגדיר את כל הנושא של העמדת כלים לרשויות המקומיות. אם לא, זה ישאר כאבן שאין לה הופכין.

בידי

י. בארי: לסעיף 3 אני מתנגד גם בעקרון וגם על יסוד נסיון. אפשר לדבר על הגדלת מספר השופטים.

היו"ר ח. גרוסמן: אתה מציע למחוק את המלים: "בתי משפט מיוחדים"?

י. בארי: אפשר לדבר על זרוז הליכים משפטיים. אבל, לא על הקמת בתי-משפט מיוחדים.

אני מתנגד לסעיף 3ג' - בכל הכבוד, במשפט פלילי מותר להרשיע על-יסוד עד יחיד.

ע. ארנן: את זה אמר מר מליון.

י. בארי: יש עבירות ששם דורשים באופן מיוחד סיוע, לא בעבירות כאלה.

לכן זה לא נחוץ.

ל. דיציאן: אני מצטרף לשתי ההערות של חה"כ בארי. אבל, אני רוצה להוסיף הערה לסעיף 2. אני מציע להוסיף בסעיף 2 הערה משמעותית, שהוועדה ממליצה על הגברת האמצעים לפיקוח והעמדת האמצעים התקציביים לשם כך.

יש לי עוד הערה בקשר לסעיף 5. זה מאד לא בדור. אנחנו כבר נתקלנו באחת הצעות החוק מה זה מעמד מיוחד. אם מדובר על כך שאנחנו ממליצים שארגוני הצרכנים יוכלו להגיש תלונות, את זה הם יכולים לעשות גם היום. אם מדובר על מעמד חוקי מוסמן, לזה אני מתנגד. בשום פנים אני לא מסכים שבחוק המזון ינתן לארגונים וולונטריים מעמד משפטי כלשהו. כפי שזה מנוסח כאן, הדבר לא ברור.

ח. שמעוני: אם היו אומרים לתת להם פלים ואמצעים כדי להגביר את הבקורת?

ל. דיציאן: זה דבר אחר.

מ. ידיד: בעמוד הראשון אנחנו אומרים שהפיקוח בתחום ההובלה הוא בידי הרשויות המקומיות. אני חושב שכאן הוצאנו את משרד המסחר והתעשייה. אני סבור שיש חלק גדול שהוא בתחום משרד המסחר והתעשייה ולא ברשויות מקומיות. צריך לבדוק את הדבר הזה כדי שלא נטעה.

בסעיף 1 נאמר: "הוועדה שבה וחובעת וכו'". אני יודע שעל זה היה לא מעט ויכוח. אני מציע, כדי שלא נכנס שוב פעם לויכוח לכתוב: "הוועדה תובעת מן הממשלה להניח על שולחן הכנסת את חוק המזון" ואז אותו משרד שיהיה אחראי על זה יהיה מיוצג ע"י הממשלה.

בקשר לסעיף 3ג' - גם אני מצטרף לדעה של קודמי. אנחנו לא יכולים לומר: "בתי משפט מיוחדים". אלא, נאמר, שאנחנו תובעים לפעול לזרוז הליכים משפטיים וכו'.

דבר שני, במקום שמדובר על קנסות, אני מסכים שנגדיל את שיעור הקנסות. אבל, לא הייתי רוצה שנצמיד אותם למדד ולא לציין שהקנסות האלה צריכים לכסות חלק נכבד מהוצאות הפיקוח. אני מציע למחוק את זה.

ב. ידיד: בקשר לסעיף ג' - שמענו את דעת המשפטנים.

בסעיף 4 יש להוסיף את משרד

החקלאות וזה חשוב, כי זה ענין שקשור למזון.

בסעיף ג' נאמר: "הוועדה

מציינת בצער כי ההמלצות וכו'" - ראשית כל יש לציין מתי זה היה. דבר שני, במקום: "היענות ראויה" יש לכתוב: "תשומת לב ראויה".

בסעיף 5 הייתי אומר שאנחנו

פונים וממליצים שיתנו תשומת לב מיוחדת לארגוני הצרכנים וכו'.

שיוכלו לתפקד כארגון צרכנים.

ח. שמעוני:

מ. ידיד: אם אנחנו מדברים על כל הנושאים

בכללותם, יש לציין כאן, שצריך

לקבוע קריטריונים ברורים לפיהם הרשות המקומית תיתן רשיון.

פ. שינמן: משרד הבריאות יקבע את הקריטריונים.

בכל הדיונים שהיו הסתמנה דעה

שצריכה להיות כתובת אחידה לכל הדברים האלה. אם תהיה כתובת יחידה

שתארגן את הדברים, זה אולי ישפר את המצב, ומכאן השאלה אם סעיף 2

בעמוד 2 עונה על אותן בעיות שהובעו בעת הדיונים כאן. אמנם המשך

הסעיף אומר: "הרשויות המקומיות יבצעו כללים ונוהלים כאלה ככתבם באמצעות

מחלקות התברואה ומפקחיהן." נאמר פה, שעל רמת ביצועם יהיה אחראי

משרד הבריאות. אבל, הביצוע עצמו יהיה על הרשות המקומית. איך יכול

משרד הבריאות להיות אחראי על רמת ביצוע הדברים? מה יהיו התחומים ומה

יאחד את שתי הרשויות הללו?

יתר על כן, הוועדה ממליצה כי

בידי משרד הבריאות יהיו כלים עצמאיים - מה פירוש כלים עצמאיים? אם

על יסוד קביעה של בית משפט שצריך לסגור מפעל, או סתם על דעת עצמו?

מה דינם של רשויות מקומיות? מה דינם בקשר לסגירת עסקים? האם רק

למשרד הבריאות יהיו הכלים העצמאיים לכך, או גם לרשויות מקומיות?

אם כן, לאלה יהיו כלים ולא להם יהיו כלים ושוב פעם אין אחדות.

בקשר לסעיף ג' - לנו אפשר היה

להקים בתי משפט מיוחדים, לא איכפת לי. מדוע לא?! השאלה אם זה ניתן.

מדוע אסור לנו לבקש להקים בתי משפט מיוחדים כדי שענין בזה לא יסחב

במשך חדשים רבים?! אם זה יידון בבית משפט כללי, אנחנו יודעים איזו

סחבת קיימת שם. איני יודע אם יקבלו את הצעתנו, אבל מותר לבקש את זה.

לכל דבר מבקשים בית משפט

מיוחד. זה אבסורד אחד גדול.

ל. דיציאן:

פ. שינמן: אני חושב שזה נושא גדול

וחשוב המקיף הרבה ואין בכך

פסול אם היו מקימים בתי משפט מיוחדים.

אני רוצה להתייחס לסעיף האחרון,

וכאן אני רוצה לומר, שצדק חה"כ דיציאן. איני יודע אם מותר לנו לתת

לארגוני הצרכנים סמכות גדולה כזאת, שיוכלו להגיש תלונות ולהופיע בפני

גופים משפטיים.

ד"ר דיציאן אומר, שניתן להם

גם היום להגיש תלונות.

ח. שמעוני:

פ. שינמן:

ארגונים וולנטריים יכולים להגיש
תלונות לרשויות מקומיות. אבל,

שהם יגישו תלונות לבית משפט - לא צריך להגזים יתר על המידה. אנחנו
פתחנו פתח רחב מיוחד לענין הזה ואיני יודע אם זה רצוי.

מ. גז:

אני באמת מתפלאה על ההתנגדות הזאת
לגבי ארגוני הצרכנים. שמענו את

משרדי הבריאות, המסחר והתעשייה והשלטון המקומי - כולם טוענים שאין להם
מספיק כח אדם ותקציב לענין הזה. אז קם ארגון למען הצרכן, למען הציבור
והוא לקח את הענין במסירות יוצאת מגדר הרגיל - האם זאת פגיעה במשרדים
ממשלתיים, שאין בכוחם לשאת בנטל הזה?! אם יש גופים כאלה צריך לתת
להם סמכויות. יתכן, שלא צריך לתת סמכות כזאת שיוכלו להגיש תלונות
לבתי המשפט, אבל סמכות שיוכלו להגיש תלונות בפני משרד המסחר והתעשייה
ובפני משרד הבריאות. צריך גם לתת להם סמכות שיוכלו להכנס לכל מפעל.
שמענו פה את עורכת הדין שנכנסה למפעל שמייצרים חלבה וטחינה והיא תארה
בפנינו את המצב האיום והנורא ששורר שם. האם אפשר לסבול דבר כזה?!
אני ממשיכה לראות איך שהחלב מתקלקל ואני שומעת על גבינות מקולקלות.
האם אפשר להמשיך כך?! אם ישנם גופים כאלה, וולנטריים או לא וולנטריים,
צריך לברך אותם על כך, צריך לעודד אותם ולתת להם סמכות. אני לא חושבת
שהמשרדים הממשלתיים יטענו שהם לא מוכנים לזה. אני חושבת שמשרדי
החקלאות, הבריאות ומסחר ותעשייה צריכים להיות מעוניינים שגופים כאלה
ימשיכו לטפל בעניינים האלה. ישבו כאן אנשים רציניים ביותר וכל מלה
שלהם היתה שקולה, ואני מניחה שהיה להם עוד הרבה מה לומר.

אני חושבת שזאת לא פגיעה במשרדים

הממשלתיים. אני שמחה שיש אנשים כאלה שאיכפת להם. אני חושבת, שלהיפך,
צריך לתת להם סמכות, אולי לא בפני ביה-משפט.

ע. ארנן:

חה"כ שינמן הציע דבר שמדי פעם
עלה בדיוני הוועדה, שתהיה כתובת

אחת. אני חושב, שהחברים שישבו כאן יודעים שזה לא בלתי אפשרי, אבל
זה עולם ומלואו, והעלו כל כך הרבה נושאים אשר כולם דורשים טיפול
ופיקוח ומעצם טיבם, הנשאים אינם יכולים להיות ביד אחת. אם נזכר
כאן מצב בית שימוש בקיוסק או איכות סחורה שמיוצרת ב"עסיס", אלה
שני דברים שונים שאינך יכול לתת כתובת אחת, ואני חושב שהתקבל כאן
הרושם שבעצם המערכת קיימת. נכון, היא לא עובדת טוב במידה מספיקה,
קיים הבדל ברמת הפיקוח לא בקריטריונים. הקריטריונים הם אחידים
ונקבעים ע"י משרד הבריאות. התקנות אחידות. המכשלה היא בכך שלא כל
גוף מסוגל באותה מידה להגיע לקריטריונים. מועצה מקומית שדרות אינה
יכולה לעשות מה שמסוגלת לעשות עיריית ירושלים.

השאלה אם בירושלים המצב יותר טוב

ח. שמעוני:

משרדות.

ע. ארנן:

בחלק מהדברים, כן. בחלק מהדברים,
לא. אני מקבל שתהיה אחידות

לא במכנה המשותף הנמוך ביותר אלא במכנה המשותף הגבוה ביותר. הקריטריונים
הקיימים הם אחידים והכשלוך במידה שיש, הוא בביצוע. יש מקומות שמתפקדים
טוב ויש מקומות שמתפקדים פחות טוב.

יש לי הערה נוספת לסעיף 2 -

נאמר פה: "הוועדה ממליצה כי בידי משרד הבריאות יהיו כלים עצמאיים...".
אם מדובר שלמשרד הבריאות יהיו כלים עצמאיים שיוכל לפעול ולא בקשר
לרשות מקומית - הדבר הזה קיים. אם ניקח חוק רישוי עסקים. יש לנו
זכות להגיש תביעה משפטית באותו דרג שיבדלה רשות מקומית ויש אפשרות
לתת צווי סגירה מינהליים באותה מידה כמו שהרשות המקומית יכולה, אפילו
גלי שהרשות המקומית תדע. אנחנו משתדלים לתאם אתם. אנחנו נוקטים בצעדים
האלה כאשר הרשות המקומית אינה מסוגלת לבצע את זה, לפעמים עושים את זה
לפי בקשתה. אני מבקש לגסס את זה אחרת.

איזה נסוח אתה מבקש?

ח. שמעוני:

למשרד הבריאות יש לפי חוק
רישוי עסקים מעמד מקביל

ע. ארנן:

לראש רשות מקומית. אנחנו יכולים לתת צווי סגירה אדמיניסטרטיביים
לתקופה של 30 יום. האמצעים העצמאיים קיימים היום.

אפשר לכתוב: "הוועדה ממליצה
כי משרד הבריאות ישחמש בכלים

ח. שמעוני:

שיש לו".

אם יש כלים, מי מפריע לכם

לעשות את הפעולות האלה?

כשדובר פה, לא דובר על עסקים
ליצור מזון, ששם אנחנו פועלים

ע. ארנן:

באופן עצמאי. דובר על מסעדות, על קיוסקים. וחנויות מכולת ששם אנחנו לא
תלויים לפיקוח שוטף ישיר. אנחנו משתדלים כמיטב יכולתנו שהרשות המקומית
תלך לחנות מכולת. אבל, כאשר מגיעים מים עד נפש והמטרד גדול, אנחנו
משחמשים בסמכות שיש לנו בחוק ומוציאים צו סגירה מינהלי. דרך אגב,
אנחנו הוצאנו צו הפסקה לעבודת לילה לביה"ר "עסיס", כאשר הוכח שמקור
הרעש הוא מביית-החרושת, וכאשר הרופאה המחוזית בת"א קבעה שזה מטרד
בלתי סביר. בית-המשפט קיבל את טענת בית-החרושת "עסיס", שזה פיטורי
עובדים וזה עניין כלכלי וכו'.

זה בדיוק כמו שמבקשים לסגור
את תחנת הכח רידינג. האם מישו

ל. דיציאן:

מתאר לעצמו שיסגרו את התחנה!?

הערה לסעיף 3ב' - אנחנו שמענו
כאן מנציגי השלטון המקומי,

ע. ארנן:

שאותן עבירות חברואה שנדונות בבתי משפט עירוניים, הקנסות מיועדים
בעצם לחזק את מערכת הפיקוח. אני מביע כאן את דעתי בתור אזרח ולא
כנציג משרד הבריאות - אני לא רואה בזה פסול. הלוואי והייתי יכול
באותם משפטים שאנחנו מגישים לבימ"ש כלליים, שחלק מהסכומים שמגיעים
היו חוזרים לא אל כיסינו אלא לאפשר לשפר את מערכת הפיקוח.

צריך להמליץ על הגדלת ההוצאה
בסעיפים מסויימים על סמך הקנסות.

ח. שמעוני:

בשורה הראשונה של סעיף 4, אני
מציע להוציא את המלה "תברואנים"
ולכתוב: "עובדי מערכת הפיקוח התברואי". כי הכוונה כאן היא לא רק לקבוצה
קטנה אחת. אנשים שעובדים אצלנו בשירות המזון אינם נקראים תברואנים
ואני מניח שהכוונה היא גם אליהם.

ע. ארנן:

הכוונה לתברואנים מוסמכים
שמעמדם פרובלמטי.

ש. כרם:

כאשר את מדברת על סעיף 4ג' -
אני בעד זה. אני מבקש ברישא

ע. ארנן:

לשנות.

אם משאירים את זה כפי שזה, אז
יש כפילות. לכן, אני מסכים

ל. דיציאן:

עם מה שאומר ד"ר ארנן.

ההערה של ד"ר ארנן צודקת ואנחנו
תומכים בה.

מ. ידיד:

ביחס לטעיף 5 - אנחנו בעד העמקת
המעורבות של ארגוני הצרכנים

ע. ארנן:

בכל נושא הפיקוח. אלא פה, אני גם כן יותר כמסתכל מן הצד - קשה לתת
להם מעמד חוקי מעל ומעבר. ניסינו את זה בהצלחה מפוקפקת ביותר. הסתבר,
כאשר היחה שאלה של להעיר חשומת לב וכדומה, הם עשו את זה טוב מאד.
אבל, כאשר היחה שאלה של חביעה משפטית עם נתינת מעמד מיוחד לגברה שגבתה
את העדות, זה סיבך אותנו.

אמרתי אז ואני חוזר ואומר, כל
הצעה לחזוק שיתוף הפעולה, אנחנו מקבלים מראש. אבל, אנחנו חוששים מלערב
אותן במערכת תביעות משפטיות כי הנסיון האחד שהיה לנו הוכיח את עצמו
ככשלון.

נראה שצוואר הבקבוק בנושא הזה
הוא לא דווקא המפקחים והמבקרים,

מר שמעוני:

אלא מאז שהתיק נפתח ועד לסיום השלב האחרון של התיק. גם היום התיקים
לא מסתיימים מסיבה אחת, כל הנושאים הגדולים והחשובים נבדקים באותה
אמת מידה, והדבר הזה דוחה את המתלוננים מלהתלונן.

הצענו לשנוח, ליצור מערכת של
ברירת קנס. כלומר, לקבוע קריטריונים קבועים, ברורים לגבי עבירות לא
גדולות ולקבוע ניקוד מסויים, וזה בתאום עם משרד המשפטים, כדי שכל
ההליך האחרון, לאחר שנפתח התיק ייעשה במהירות, ואם בסוף השנה מפעל
מסויים יש לו מספר עבירות גדולות, רק אז לנקוט בפעולה מיוחדת ולהכניס
לביה-משפט באופן רגיל.

זה הרבה כסף. זה לא טוב שהפקח
ידע שעליו לעשות 50 רפורטים.

ל. דיציאן:

צוואר הבקבוק הוא בתיקים. אתה
מצליח לפתוח תיקים, אתה לא

מר שמעוני:

מצליח לסגור אותם ומי נהנה מכל זה?!

אם לא בתי דין מיזחדים, אם לא
שיפוט מהיר, מה תהיה ההרתעה?!

ח. שמעוני:

מי שרואה את שוטרי תנועה הבאים
לרשום רפורטים, יש לו גועל נפש.

ל. דיציאן:

הם לא הולכים בגלל שיש הפרעה, אלא בגלל שהם צריכים לתת מכסה מסויימת
של רפורטים.

דבר שני - צריך לתת תמריץ כספי
בכל אותם מקרים שדורשים שיפור

מר שמעוני:

והמפעל לא יכול לעמוד בזה.

אני חושב שהחלק של יצירת התשתית
להגיינה של המפעל חסר במסמך הזה.

מר בר-שי:

אם היה אפשר להמליץ על זה שינתנו הלוואות, זה מכשיר גדול לעצם יצירת
התשתית לשיפור מצב ההגיינה.

בנוסף לזה היה כדאי להוסיף ענין
מכשירי בדיקה שניתן יהיה לקבוע מה מתרחש. זה נושא לא פחות חשוב.

ענין הפקחים אמרו די הרבה. הנושא

רגיש. אני חושב שהבעיה שמשרדים חוששים מפלישה לתחום שלהם. הבעיה לא
בעיה חוקית הבעיה יותר מורכבת, אם כי עירנות הציבור לא פעם תורמת
לענין הזה.

מר בר-שי: הערה אחרונה שהיא יותר סימנטית - בסעיף 1: "הוועדה שבה וחובעת ממשרד הבריאות וכו'." - זה יצא מהתחום שלנו.

ע. ארנן: זה כבר נאמר כאן.

ביחס לבריאות קנס - מדובר על דבר אחד וזה ברירות קנס על מצרכי מזון פגומים שהציבור התלונן עליו. לא נסכים לדון בברירת קנס שבאה כתוצאה מבקורת שהיתה במפעל. במקרה זה אתה לא יכול לעשות מכסה, כי הציבור מביא לנו את התלונות. ביחס לבריאות קנס על מזון פגום כתוצאה מתלונות ציבור, זאת הכבדה גדולה שלנו. פה משרד המשפטים מתחבט איך לפתור בעיה שלנו. אנחנו מוכנים לזה אם ברירת הקנס תהיה לא רק לנתבע אלא גם לחובע, שבמקרים מסויימים נוכל לומר, במקרה זה לא מסתפקים בקנס אנחנו רוצים שיהיה משפט. אם משרד המשפטים יתן תשובה איך אפשר לעשות את זה, אנחנו בשמחה רבה נלך לכוון זה.

ה. זיידל: אני חושב שאנחנו לא קיימנו דיון בחלל דיק. היו מסקנות במושב הקודם של הכנסת ושם נאמר על אותן הלוואות ודברו כאן נציגי משרד המסחר והתעשייה. אני מרשה לעצמי לומר, שעלינו להכניס דרישה מפורשת לבצע את המסקנות הקודמות.

ח. שמעוני: יש.

ה. זיידל: אני לא מדבר רק על סעיף 4. אני מדבר על הכל.

ח. שמעוני: אם מקבלים את ההערה שאוהן המלצות יהיו לא רק לגבי סעיף 4, אפשר להפוך את הפסקה הזאת לסעיף 5 ואח"כ יבואו סעיף 6 ו-7.

ה. זיידל: הערה שניה - עלינו להמליץ לתאום בקרב ארגוני הצרכנים. אנחנו לא יכולים לבוא בטענות למשרדי הממשלה. חסר לנו תאום.

ח. שמעוני: אני רק אציין אותם דברים שאולי מוסכמים לחלוטין. יש דברים שלא הוזכרו וצריך להתייחס אליהם. לגבי בתי-משפט מיוחדים - הדעה הכללית שאין מקום לדבר הזה. אבל, יחד עם זאת יש למצוא פסקה מתאימה על-מנת לתת בידי בתי-משפט קיימים את האפשרות לשיפוט מהיר יותר ואולי יותר שופטים.

סעיף 3 צריך למחוק לחלוטין.

לגבי העניין של ארגוני הצרכנים יש שתי דעות, במקרה זה צריך לתת שתי נוסחאות ולהחליט על אחת מהן. ח"כ גז טוענת, בהעדר אפשרות של טבל הגופים לספל בדבר, אם בא גוף כלשהו ומוכן ליטול על עצמו את הדבר, למה לא לתת לו מעמד הולם על-מנת שיוכל לספל בזה. מאידך, לדעת חברי הכנסת: דיציאן, בארי ואחרים, הדבר הזה יסרב ויבסופו של דבר יהפוך את ארגוני הצרכנים לגוף ביניים מיותר. אבל, כולם מסכימים שארגוני הצרכנים יקבלו אמצעים מספיקים והכרה מתאימה ממשרדי הבריאות ומסחר ותעשייה על-מנת שיוכלו לתפקד כהלכה עם מעמד לא חוקי, אבל, עם מעמד ציבורי מוכר.

בענין קנסות, אי-אפשר להחליט לאן להעביר את הקנסות. אפשר להגדיל את התקציב. מה שבדור הוא, שהקנסות הנהוגים היום אבדו את כח ההרתעה שלהם וצריך למצוא נוסחה מתאימה על-מנת שהקנס יהיה מרתיע.

ח. שמעוני:
ההצעה שתהיה ברירת קנט, אני
מבין שאין מדובר לבקר בחוץ
מפעל ולתת קנסות, אלא מדובר על תלונות הציבור על מזון פגום. אולי
בענין זה ד"ר דיציאן יחכים אותנו. אולי זה צריך לבוא בחוק המזון.

דבר נוסף בסעיף 1 לא יהיה
כתוב משרד הבריאות ומשרד המסחר והתעשייה, אלא הנחבעת תהיה הממשלה.

הערה אחרונה, שתהיה יותר
השקעה בחשית ובפיתוח של אותם מפעלים שרוצים לשפר את מפעלם, אבל
מחוסר אמצעים הם לא יכולים לעשות את זה. זה סעיף חשוב והכרחי
להכניס אותו.

יש הצעה של חה"כ ידיד לגבי סעיף 2.
אני מקווה שבישיבה הבאה נסכם בקשר לנסוח.

תודה רבה, ישיבה זו נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00